

Кисленко Дмитро Петрович
кандидат юридичних наук, доцент
начальник кафедри тактико-спеціальної підготовки
Інституту Управління державної охорони України
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ)

У статті розглянуто теоретичні аспекти використання мультимедійних технологій в освітньому процесі майбутніх фахівців охоронної діяльності. Розкрито суть впровадження мультимедійних технологій в освітній процес в навчальних закладах, як один із пріоритетних напрямів у сфері інформатизації освіти. Розглянуто поняття освітній процес, мультимедіа, мультимедійні технології, інформаційні технології. Наведено приклад існуючих мультимедійних технологій та мультимедійних засобів.

Ключові слова: мультимедіа, мультимедійні технології, інформаційні технології, мультимедійні засоби, освітній процес.

Вступ. Одним із пріоритетних напрямів у сфері інформатизації освіти є розроблення і впровадження мультимедійних технологій в освітній процес навчальних закладів, в тому числі навчальних закладів з підготовки фахівців охоронної діяльності. Застосування мультимедіа є потужним освітнім потенціалом для оптимізації процесу навчання майбутніх фахівців з охоронної діяльності. Для підвищення ефективності процесу навчання слід частіше використовувати мультимедійні засоби. Проте непродумане й неструктуроване їхнє застосування лише погіршить процес навчання. Тому необхідно визначити основні особливості використання мультимедійних технологій в освітньому процесі майбутніх фахівців охоронної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці використання мультимедійних технологій в освітньому процесі присвячені праці таких вчених, як: О.Веренич, Ю.Єгорова, В.Касторнова, Н.Клемешова, А.Кравцова, М.Коляда, О. Кучай, А.Осики, О.Пінчук, П.Стефаненко, О.Собаєва, А. Суворинова, О.Уварова, О.Шликова, О.Чайковська та ін. Проблема використання мультимедійних технологій в освітньому процесі майбутніх фахівців охоронної діяльності порівняно нова, що і пояснює актуальність її дослідження.

Мета статті полягає у розкритті теоретичних аспектів використання мультимедійних технологій в освітньому процесі майбутніх фахівців охоронної діяльності.

Виклад основного матеріалу. З розвитком суспільства та комп'ютерних технологій, все необхідніше виникає потреба впроваджувати мультимедіа в освітній процес навчальних закладів. Важливу роль відіграє впровадження мультимедійних технологій в навчальних закладах з підготовки фахівців охоронної діяльності. Це пояснюється насамперед специфікою майбутньої професії фахівця з охоронної діяльності, головним завданням якого є фізична та майнова охорона.

Сучасні мультимедійні технології вимагають від вищих навчальних закладів впровадження нових підходів до навчання, оперування комунікативними, творчими і професійними знаннями, що оптимізують розвиток потреби у самоосвіті. Застосування інформаційних технологій у навчальному процесі є передумовою переходу до нового етапу – впровадження модерних мультимедійних навчальних матеріалів [1, С. 25].

Тому важливою умовою впровадження мультимедійних технологій у освітній процес по підготовці майбутніх фахівців з охоронної діяльності є наявність спеціально обладнаних аудиторій з мультимедійним проектором і комп'ютером для викладача, екраном або

© Кисленко Д.П.

мультимедійною дошкою та середовища, в якому відбувається освітній процес (комп'ютерні класи, електронні бібліотеки, медіа теки доступ до Інтернету тощо). Актуалізація питання комплектації ВНЗ мультимедійними навчальними матеріалами, створення співробітниками ВНЗ або іншими розробниками [2].

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки наголошується, що «найважливішим для держави є виховання людини інноваційного типу мислення та культури, проектування акмеологічного освітнього простору з урахуванням інноваційного розвитку освіти, запитів особистості, потреб суспільства і держави» [3]. Тому необхідно розробити ефективну, якісну систему підготовки майбутніх фахівців охоронної діяльності нового рівня, яка тісно зв'язана з удосконаленням змісту освіти й навчання, впровадження медіаосвіти в педагогічний процес, оновленням навчально-методичної документації, забезпеченням технічної бази, застосуванням медіа освітніх технологій у підготовці педагогічних кадрів та ін. [4].

Мультимедіа – (від англійського терміну Multum + Medium – багатокомпонентне середовище) – це комп'ютерні інтерактивні інтегровані системи, що забезпечують роботу з анімованою комп'ютерною графікою і текстом, мовою і високоякісним звуком, нерухомими зображеннями і відео. Наприклад, в одному об'єкті-контейнері (англ. container) може міститися текстова, аудіальна, графічна й відео інформація, а також, можливо, спосіб інтерактивної взаємодії з нею. Термін мультимедіа також, найчастіше, використовується для позначення носіїв інформації, що дозволяють зберігати значні обсяги даних і забезпечувати досить швидкий доступ до них (першими носіями такого типу були CD-ROM). У такому випадку термін мультимедіа означає, що комп'ютер може використати такі носії й надавати інформацію користувачеві через всі можливі види даних, такі як аудіо, відео, анімація, зображення й інші на додаток до традиційних способів надання інформації, таким як текст [5].

Мультимедійні технології – це потужні засоби для створення та представлення багаторівневої наукової думки. Переваги використання мультимедійних технологій на лекціях очевидні, оскільки вони посилюють інтерес студентів і забезпечують їхню активність у ході викладу матеріалу, що неможливо в ситуації класичного формату, коли викладач не володіє мультимедійними технологіями [6].

Мультимедійні технології дають змогу осмислено і гармонійно поєднувати різні види мультимедійної інформації, що допомагає представляти знання в різних

формах, а саме: - зображення, зокрема скановані світлинки, креслення, мапи, слайди; - звукозаписи голосу, звукові ефекти й музика; - відео, складні відео ефекти та анімаційне імітування; - анімації й симуляції [7].

Презентації, супроводжувані красивими зображеннями або анімацією є візуально привабливішими, ніж статичний текст, вони можуть підтримувати належний емоційний рівень у слухачів, доповнюючи наведений матеріал. Мультимедійні технології варто застосовувати в контексті найрізноманітніших стилів навчання. Окремі студенти надають перевагу навчанню шляхом читання, інші – через сприйняття на слух або перегляд відео та ін. До того ж використання мультимедіа дає студентам змогу по-різному працювати над навчальним матеріалом: студент самостійно обирає, як вивчати матеріал, як застосовувати інтерактивні можливості додатків, як реалізувати спільну роботу зі своїми товаришами. Отже, студенти стають активними учасниками відкритого або дистанційного освітнього процесу [1, С. 32].

Мультимедійні засоби навчання забезпечують різні види діяльності, що базуються на комплексному використанні різних типів інформаційних процесів у межах єдиного технічного комплексу. До основних видів мультимедійних засобів навчання залежно від їх призначення відносять засоби, які спрямовані на: - зберігання й відтворення навчальної інформації (забезпечують потрібну наочність у навчанні, багаторазове відтворення спеціально переробленої навчальної інформації, яка відбиває сутність об'єктів, процесів і явищ, що вивчаються); - моделювання (дають змогу не тільки демонструвати об'єкти й процеси, що вивчаються, а й досліджувати їх); - контроль чи самоконтроль (забезпечують автоматизацію процесу перевірки ступеня засвоєння навчальної інформації й оцінювання знань, що дає змогу оперативно виявляти рівень сприймання матеріалу одночасно кожним окремим учнем, зробити контроль масовим і об'єктивним, багаторазово відтворювати його); - самонавчання (забезпечують сприймання навчальної інформації, контроль і самоконтроль) [8].

Попри безапеляційний факт широкого застосування мультимедійних навчальних систем в освітньому процесі на всіх етапах і в різних формах, відсутній дефіцит доступних широкому користувачеві освітніх мультимедійних засобів і програм. Застосування мультимедійних технологій може позитивно позначитися відразу на кількох аспектах відкритого і дистанційного навчального процесу, зокрема: - стимулювати когнітивні аспекти навчання, такі як сприйняття та усвідомлення інформації; - посилити мотивацію студентів; - допомогти у розвитку навичок спільної роботи й колективного пізнання; - розвинути у студентів фундаментальний підхід до навчання, отже, допоїти у формуванні ґрунтовнішого розуміння навчального матеріалу [7].

3. Пенська зазначає, що до засобів мультимедіа належать:

1. пристрої аудіо (мовного) і відео введення та виведення інформації
2. високоякісні звукові (sound-) і відео (video-) плати
3. плати відео захоплення (video grabber), що знімають зображення з відеомагнітофона або з відеокамери і вводять його в ПК
4. високоякісні акустичні й відео відтворювальні системи з підсилювачами, звуковими колонками, великими відео кранами
5. сканери, які дають змогу автоматично вводити в комп'ютер друкарські тексти і малюнки
6. високоякісні принтери.

Для представлення мультимедійної інформації використовуються такі апаратні пристрої: навушки, колонки, принтер, монітор, телевізійні системи та ін. [9].

На думку Д.Старикова, мультимедійні програмні за-

соби сприяють підвищенню ефективності видів відкритої освітньої діяльності, таких як: - перегляд аудіовізуальної інформації; - тренування з торії з використанням практичних вправ; - педагогічний контроль і вимір результативності навчання; - робота із словниками понять і термінів; - інтерактивне спілкування та обговорення матеріалу з викладачем.

Викладач подає студентам теоретичний матеріал, послуговуючись текстовим і графічним екранами, мультиплікаційними вставками, відео кліпами, демонстраційно - ілюстраційними програмами. Студенти можуть гортати сторінки з інформацією вперед або назад, переглядати матеріали з початку чи з кінця, знаходити потрібний розділ за змістом [7].

Ю.Корнілов вважає, що застосування мультимедійних технологій уможливило: - підвищення ефективності навчання шляхом впливу на всі види чуттєвого сприйняття студента за допомогою мультимедійних функцій комп'ютерних пристроїв; - навчання студентів різних рівнів успішності, індивідуалізації процесу навчання; - розвиток когнітивних аспектів навчання й формування системної інтерпретації матеріалу [10, с.70].

Згідно з поглядами Ю.Сгорової, використання мультимедіа сприяє підвищенню ефективності навчання, що засвідчує низка чинників, а саме: - засвоєння знань відбувається не тільки з потреби, а й за бажанням; - мультимедію сприймають радісно, а радістю своєю чергою стимулює інтерес до навчального предмета; - з'являється змога оцінити себе на тлі діяльності інших; - поява нового об'єктивного критерію оцінювання власної діяльності (перемагає, виграє той, хто багато знає й уміє користуватися своїми знаннями); - створення творчої атмосфери, що допомагає фантазувати, ліквідує комунікативні бар'єри, страх бути смішним, отримати негативну оцінку тощо; - налагодження співпраці в колективі й панування духу здорового змагання; - використання міжпредметних зв'язків, самостійне подолання труднощів [11].

Мультимедіа інтенсифікують навчання й посилюють мотивацію до освіти шляхом застосування сучасних засобів оброблення аудіовізуальної інформації, а саме: - «маніпулювання» (накладення, переміщення) візуальною інформацією в межах поля трьох екранів (попереднього, середнього, подальшого); - контанімація (змішування) різної аудіовізуальної інформації, реалізація анімаційних ефектів; - деформація візуальної інформації (збільшення бо зменшення певного лінійного параметра, розтягування чи стискування зображення); - дискретне подання аудіовізуальної інформації; - тонування зображень; - фіксація вибраної частини візуальної інформації для її подальшого переміщення або розгляду «під лупою»; - багато віконне представлення аудіовізуальної інформації на одному екрані з можливістю активізувати будь-яку частину екрана (наприклад, в одному «вікні» - відеофільм, в іншому текст); - демонстрація процесів і подій у реальному часі [12].

Висновок. Інформатизація сучасного світу на тлі глобальних динамічних процесів зумовлює активізацію уваги до мультимедійних технологій. Упровадження мультимедійних технологій в освітній процес в навчальних закладах є одним із пріоритетних напрямів у сфері інформатизації освіти. Впровадження мультимеді в лекційні, семінарські, практичні заняття та збільшення обсягу навчального матеріалу у навчальних закладах з підготовки майбутніх фахівців охоронної діяльності, буде сприяти підготовці різнобічно розвинутої особистості, професіонала з гнучким мисленням, спроможного успішно виконувати різноманітні професійні завдання, готового самостійно здобувати нові знання в області охоронної діяльності. Майбутні фахівці з охоронної діяльності можуть оволодіти вміннями та

навичками інформаційної та комунікативної взаємодії дослідницьких пошукових вмінь, приймати оптимальні та оптимального використання навчального часу для рішення у своїй професійній діяльності.

Список використаної літератури

1. Кучай О.В. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів у вищих навчальних закладах Польщі засобами мультимедійних технологій: дис. на здобуття наук. ступеня доктора. Пед. наук: спец. 13.00.04 / Кучай О.В. – Черкаси, 2016. – 422 с.
2. Сумина Г. А., Ушакова Н. Ю. Использование мультимедийных технологий в учебном процессе вуза // «Успехи естествознания». – 2007. – № 5 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://masters.donntu.edu.ua/2007/fgtu/dedich/library/sumina/index.htm>
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
4. Духаніна Н.М. Медіаосвіта як фактор модернізації та підвищення якості вищої освіти / Н.М.Духаніна // Проблеми освіти. – № 66 [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://edu.of.ru/attach/17/135686.pdf>
5. Вересоцька Н. І. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі вищих навчальних закладів / Хмельницький, 2013. Вип. 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://ephshair.phdpu.edu.ua:8083/xmlui/bitstream/handle/8989898989/49/%D0%92%D0%98%D0%9A%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9C%D0%A3%D0%9B%D0%AC%D0%A2%D0%98%D0%9C%D0%95%D0%94%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%98%D0%A5%20%D0%A2%D0%95%D0%A5%D0%9D%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%99%20%D0%A3%20%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%9C%D0%A3%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A6%D0%95%D0%A1%D0%86%20%D0%92%D0%98%D0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Malcolm, C. Trends in school science curriculum and their implications for teacher education // Discipline Review of Teacher Education in Mathematics and Science. – 1989. – № 3. – P. 163-169; Whitneli R. M., Femandes E.A. Almassizadeh F. Love J., Dugan. B. M. Sawrey. B.A. and Wilson. K.R.. Multimedia chemistry lectures // Journal of Chemistry Education. – 1994. – № 71. – P. 721-725.
7. Стариков Д.А. Педагогические условия внедрения мультимедиа технологий в процесс обучения студентов ВУЗа: дисс. ... на соискание уч. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.04 / Стариков Дмитрий Александрович. – Нижний Новгород, 2009. – 197 с.
8. Нікітіна А. В. Інформаційні технології в методичній підготовці майбутнього вчителя словесника / А.В.Нікітіна // Луганський національний університет імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN5/08navmvs.pdf>
9. Пенская З. П. Формирование языковой компетенции студентов технического колледжа средствами мультимедиа: дисс. ... на соискание уч. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.04 / Пенская Зинаида Петровна. – Астрахань, 2010. – 158 с.
10. Корнилов Ю.В. Педагогическое обеспечение информационно-образовательной среды средствами сетевых и мультимедиа-технологий : дисс. ... на соискание уч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / Корнилов Юрий Вячеславович. – Якутск, 2009. – 157 с.
11. Егорова Ю.Н. Мультимедиа как средство повышения эффективности обучения в общеобразовательной школе : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 / Юлия Николаевна Егорова. – Чебоксары, 2000. – 196 с.
12. Долинер Л. И. Информационные и телекоммуникационные технологии в обучении : психолого-педагогические и методические аспекты / Л.И. Долинер. – Екатеринбург : Изд-во Рос. гос. проф.-пед. ун-та, 2003. – 344 с.

Стаття надійшла до редакції 14.04.2017 р.

Кисленко Дмитрий

кандидат юридических наук, доцент
начальник кафедры тактико-специальной подготовки
Института Управления государственной охраны Украины
Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ БУДУЩИХ ПРОФЕССИОНАЛОВ В ОХРАННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ)

В статье рассмотрено теоретические аспекты использования мультимедийных технологий в образовательном процессе будущих профессионалов в охранной деятельности. Раскрыто суть внедрения мультимедийных технологий в образовательный процесс в учебных заведениях, как одно из приоритетных направлений в сфере информатизации образования. Рассмотрены понятия образовательный процесс, мультимедиа, мультимедийные технологии, информационные технологии. Приведен пример существующих мультимедийных технологий и мультимедийных средств.

Ключевые слова: мультимедиа, мультимедийные технологии, информационные технологии, мультимедийные средства, образовательный процесс.

Kyslenko Dmytro

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor
Head of the Department of Tactical and Special Training
Institute of Management of State Protection of Ukraine
Kyiv National Taras Shevchenko University
Kyiv, Ukraine

**THE USE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGY IN EDUCATION OF FUTURE PROFESSIONALS
SECURITY ACTIVITIES (THEORETICAL ASPECTS)**

The article discusses the theoretical aspects of multimedia technology in education of future experts of security activity. The essence of the introduction of multimedia technology in the educational process in schools as one of the priorities in the field of information education. The concept of the educational process, media, multimedia technology, information technology. An example of existing multimedia technologies and multimedia. The introduction of multimedia lectures, seminars, workshops and increased educational material in schools to prepare future professionals security activities will contribute to the preparation comprehensively developed personality, a professional with flexible thinking, capable to successfully perform various professional tasks, ready to independently acquire new knowledge in the field security activities. Future specialists of security activities can acquire abilities and skills information and interactive communication and optimal use of training time for research search skills, make better decisions in their professional activities.

Key words: multimedia, multimedia technology, information technology, multimedia tools, educational process.